

Самостійна робота

1. Загальні положення до самостійної роботи

Вступ

Дана навчальна дисципліна є практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують архітектурний профіль фахівця в галузі проектування архітектурного середовища.

Метою викладання дисципліни є забезпечення студентів знаннями і методами аналізу процесу малюнка та оволодіння прийомами графічного аналізу.

Формою контролю та визначенням рівня отриманих студентом знань та вмінь є модульно-рейтингова система оцінювання. Склад модулів, система підрахунку отриманих балів та визначення оцінок, організація модульного контролю враховує специфіку вивчення дисципліни і відображені в силабіці дисципліни.

Положення контролю відповідає організації навчального процесу за кредитно-модульною системою, навчальній і робочій навчальній програмі вивчення дисципліни «Малюнок, живопис та кольорознавство» за напрямом підготовки 192 «Архітектура».

1.1. До самостійної роботи студента при вивченні дисципліни, крім індивідуальних занять з опрацювання практичного матеріалу, вивчення самостійно літератури, входить виконання графічних робіт, які виконуються на основі завданнях при допомозі консультацій викладача.

1.2. **Самостійна робота має мету:** освоєння, поглиблення, узагальнення та перспективне бачення напрямків дисципліни, набуття вмінь і навиків в професійній роботі.

Задачі самостійної роботи: розвиток у студентів вміння аналізувати рішення творчого створення малюнку, виділяти і враховувати в роботі головне, цілісність, комплексно розглядати всі питання пов'язані з творчим процесом, самостійно вирішувати поставлені задачі.

1.3. Студент в самостійній роботі користується особистими напрацюванням знань, навичок та умінь, рекомендованою літературою, методично-учбовими матеріалами, результатами особистого аналізу практики творчого процесу, а також керується консультаціями викладача. Студент використовує різні графічні прийоми для подання матеріалу.

1.4. В межах самостійної роботи студенту рекомендується графічні роботи, тема яких пов'язана з навчальною програмою.

2. Тематичні завдання до самостійної роботи

2.1 Протягом всього семестру доопрацювання малюнків практичних занять з опануванням практичних та теоретичних знань даної тематики до виконання цього завдання. (16 год. протягом семестру).

2.2 **Композиція малюнку врізки 8 геометричних фігур один в одного** (2 кулі, 2 конуса, 2 куба, піраміда, циліндр) (16 год. протягом семестру). Розмір: формат А-2.

Матеріал: графітний олівець, вугль, сангіна.

Опанування теоретичних знань даної тематики до виконання цього завдання.

Рішення конструктивно з введенням світлотіні, падаючих тіней, обліки, світло, полу світло, власні тіні.

Основним завданням тут є знайомство з конструктивною будовою композиції просторового сприйняття перспективи геометричних фігур в місцях врізки.

Малювання композиції з 8 геометричних фігур спрямовано перш за все на вивчення перспективи забудови та основ композиційного сприйняття.

Незважаючи на специфіку завдань кожного малюнка, малюнки повинні мислитися в єдиної цільності сприйняття. Це означає, що конструктивні злами форми композиції потрібно знаходити в формі зрізах елементів та бачити в обрубної формі.

2.3 Портрет людини з натури. Голова людини в одному повороті три чверті, крім анфасу. (16 год. протягом семестру). Розмір: формат А-2.

Матеріал: графітний олівець, вугіль, сангіна.

Опанування теоретичних знань даної тематики до виконання цього завдання.

Рішення конструктивно з введенням світлотіні.

Для кращого засвоєння матеріалу найбільш вигідною точкою зору є поворот в три чверті і близькі до нього повороти.

Портрет являє собою конструктивну модель голови людини з волоссяним покривом. Її об'єм утворений площинами, межі яких виявляють основні злами форми голови людини. Малювання портрета не ставить собі за мету вивчення анатомічної будови голови.

Основним завданням тут є познайомитися з конструктивною будовою голови людини в каркасному, спрощеному варіанті.

Портрет є визначальною основою форми голови людини. Малювання портрета спрямовано перш за все на вивчення анатомічної будови голови. Незважаючи на індивідуальні пропорції кожної голови, форма черепа людини має єдину конструктивну і анатомічну будову.

Голова і череп малюються в одному повороті. Малюнок повинен мислитися разом в цілності сприйняття характеру людини та настрою. Це означає, що конструктивні злами форми голови потрібно знаходити в формі голови, анатомічні елементи бачити в формі. Використовуючи профільну лінію, в малюнку голови необхідно вибудувати парні опорні точки голови людини: лобові горби, злами надбрівних дуг, виступи виличних кісток, кути нижньощелепної кістки, горбки підборіддя тощо. Малюючи голову, важливо виявляти в першу чергу основні поверхні голови людини: передню, верхню, дві бічні, нижню і задню, а також передати всі світло-тіні особи.

2.4. Панорамна перспектива міста майбутнього з пейзажем та благоустрою біля нього. (16 год. протягом семестру). Розмір: формат А-2.

Матеріал: графітний олівець, вугіль, сангіна. Рішення конструктивно з введенням світлотіні.

Опанування теоретичних знань даної тематики до виконання цього завдання.

Вибрати лінію горизонту та точку зору панорамної перспективи перехресття. Визначитись з видами та засобами перспективи, які ви будете створювати панораму.

Основним завданням тут є знайомство з конструктивною будовою перспективи малюнка в цілісному його сприйнятті та композиційних рішень створення малюнка, а також художньо творче сприйняття просторового сприйняття композиції перспективи.

Рекомендована література:

Основна:

Малюнок. Анатомія человека.

1. Лі Н. Г. Основи навчального академічного малюнку. Москва, 2005
2. Нікодемо Г.Б. Малюнок, М.: Ексмо, 2004
3. Осипенко В.Є. Малюємо простим олівцем, М.: Юний художник, 2007. Вип.2.
4. Вердельо А. Малюнок. Мистецтво малюнка / А.Верделі. М.: Ексмо, 2004.
5. Баммес Г. Зображення фігури людини.- Дрезден: ФЕБ Ферлагдер Кунст, 2000.
6. Гордон Л. Малюнок. Техніка малювання фігури людини в русі. М.: Ексмо, 2004
7. Г. Ельшевская Мистецтво малюнка М.: Сов. художник, 1990.
8. В.А. Королева Матеріали і техніки малюнка. М.: Образотворче мистецтво, 1984
9. Барчан Є. Анатомія для художників. Будапешт: Корвіна, 2002.
10. Пластична анатомія: Збірник. М.: АСТ, 2003
11. Ростовцев Н.Н. Навчальний малюнок. М.: Просвещение, 1985.
12. Алексєєва В.В. Малюнок - в житті, мистецтві та науці. Що таке мистецтво? М., 1991
13. Бучинський С.Л. Основи грамоти з образотворчого мистецтва К.: Радянська школа, 1981
14. В.А. Королева. Матеріали і техніки малюнка М.: Образотворче мистецтво, 1984
15. Голубева О. Л. Основы композиции. М.: Искусство, 2004.
16. Кирцер Ю. М. Рисунки и живопись. М.: Академия, 2000.

17. Краморов С.Н. Конструктивный рисунок: Учеб. пособие для студ. Вузов Омск: Издательство «Академия», 2005

Пейзаж

1. Чиварди Д. Малюнок. Пейзаж: методи, техніка, композиція. М.: Ексмо, 2004
2. Трошічев А.А. Акварель. Пейзаж Образотворче мистецтво в школі. 2005
3. Абакумов М.Г. Пейзаж як портрет світобудови. Юний художник. 2007. № 4
4. Абакумов М.Г. Робота над пейзажним етюдом. Юний художник. 2000. № 4
5. Аксенов Ю.Г. Пейзаж. Мистецтво в школі. 2007. № 4.
6. Алексеев А. Компоновка пейзажу. Юний художник. 2000
7. Альохін А. Архітектура в пейзажі. Юний художник. 1987. № 12
8. Афонін А. Зимний пейзаж. Написання етюда. Юний художник. 2004. № 1
9. Калініченко О. Колір та засоби передачі простору у зображенні пейзажу. Початкова школа. 2003
10. Соколінський В.М. Жанр пейзажу і його види. Образотворче мистецтво в школі. 2008

Перспектива

25. Бабенко Л.В. Перспективне зображення будинків та міської вулиці: методичні рекомендації. ПП «Ексклюзив- Систем», 2018
26. Бабенко Л.В., Стрітьєвич Т.М., Фурсикова Т.В. Перспективне зображення інтер'єрів: методичні рекомендації. «Ексклюзив-Систем», 2019
27. Ратничин В.М. Перспектива К.: Вища школа, 1982.
28. Раушенбах Б.В. Системи перспективи в образотворчому мистецтві: загальна теорія перспективи М.: Наука, 1986. Шешко І.Б. Побудова та перспектива малюнка Мінск: Вища школа, 1981.
30. Бабенко Л.В. Перспективні масштаби. Побудова перспективи плоских та об'ємних фігур: методичні рекомендації. ПП «Ексклюзив- Систем», 2018
31. Бабенко Л.В. Проекційний апарат та елементи картини. Зображення точки, прямої та площини в перспективі. Перспектива кутів: методичні рекомендації. ПП «Ексклюзив Систем», 2018.
32. Бабенко Л.В. Перспективні масштаби. Побудова перспективи плоских та об'ємних фігур: методичні рекомендації. ПП «Ексклюзив Систем», 2018
33. Фурсикова Т.В. Перспективне зображення тіней: методичні рекомендації. ПП «Ексклюзив-Систем», 2019

Композиція.

30. Михайленко В. Основи композиції. Геометричні аспекти художнього формотворення К.: Каравела, 2004
31. Кокорина Ю.Г. Терминология описания композиции и ее подсистем и образование. – 2007.
32. Горский А. Етапи роботи над композицією. Юний художник. 2001
33. Кулебакин Г.И. Рисунок и основы композиции М.: Вища школа. 1988
34. Авсіян О. Головне бачиться на відстані: (композиція) Юний художник. 1995
35. Пічкур М. Композиційна схема та її види Мистецтво та освіта. 2006
36. Авсіян О. Ракурс в малюнку і композиції. Юний художник. 1991
37. Аніскін Е. Ази композиції Юний художник. 1990

Навчальні посібники:

Малюнок. Анатомія человека.

1. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти: навчальний посібник. К.: Вища шк., 2002.
2. Лушніков Б.В. Малюнок. Портрет: навчальний посібник для студ. Вузов. М.: Владос, 2004
2. Ф.В. Антонов, Н.П. Безчастнов, Б.А. Бурмістров. Малюнок. Навчальний посібник для вузів М.: Легпромбінтздат, 1988.
3. Кірцер Ю.М. Малюнок і живопис: практичний посібник. М.: Вища школа, 1992.
4. Кірцер Ю.М. Малюнок і живопис: практичний посібник Ю. М. Кірцер. М.: Вища школа, 1992
5. Ростовцев М.М. Технічне малювання: навчальний посібник. Просвітництво, 1979
6. Ростовцев М.М. Малювання голови людини: навчальний посібник. М.: зобразити. Мистецтво, 1989

Перспектива

1. Макарова М.Н. Перспектива: навчальний посібник. Просвітництво, 1989

Композиція.

2. Пічкур М. Композиційна схема та її види Мистецтва та освіта. 2005
3. Полякова І. Уроки композиції Мистецтва. 2007
4. Смірнов А. Уроки композиції Юний художник. 2000
5. Трет'яков В. Мисли о композиції в живописи. Художня школа. 2006
6. Гребенюк Є.Є. Основи композиції та малюнку підручник.: Техніка, 1997

Додаткова література:

1. Погорілий С. Основи пластичної грамоти: (викладання композиції в ВУЗі) Художня порада. 2006
2. Ростовцев Н.Н. Нариси з історії методів викладання малюнка. М., 1983.
3. Яблонський В.А. Викладання предметів "Малюнок" і "Основи композиції" М.: Вища школа, 1989
4. Раннев В.Р. Інтер'єр. Учень. М.: Вища школа, 1987.
5. Фалькунд Віссі. Бамес Г. Зображення фігури людини: Посібник для художників. Берлін, 1984.
6. Кантор А.М. Предмет і середовище в живопису. М.: Радянський художник, 1981.
7. Рабінович М.ц. Пластична анатомія і зображення людини на її засадах: Навчальний посібник. М: Образотворче мистецтво, 1985.
8. Шорохов Є.В. Композиція. Підручник для студентів. М.: Просвітництво, 1986.
9. Українське народне мистецтво: Живопис. - К.: Мистецтво, 1985. 12. Волков М.М. Колір в живописі. - М.: Мистецтво, 1985.
10. Степанов М.М. Колір в інтер'єрі: Навчальний посібник. - К: Вища школа, 1985.
11. Геллерк. Французька живопис XIX століття. Будапешт: Корвіна, 1988.